

— Τὴν πρὸς τὴν πάτριον θρησκείαν εὐλάβειάν τω.

— Συμπεραίνεις βέβαια τοῦτο, εἶπεν ὁ εἰρηνοδίχης, ἐκ τῶν ἐκκλησιῶν καὶ τῶν πολυαριθμῶν μοναστηρίων τῆς γῆσου, τιὰ τῶν ὁποίων ἡ Κυβέρνησις, καλῶς ποιήσασα, κατήγγησε. Τὰ μοναστήρια ταῦτα κατέχουν κατὰ μέγιστον μέρος καλλήριοι ἢ καλογραφαὶ δευτερότοκοι. Τὸ δὲ μέθριον τοῦτο σύστημα τῆς πρωτοτοκίας, καταστρεπτικὸν οὐ μόνον τῶν οἰκογενειακῶν δεσμῶν, ἀλλὰ καὶ τῆς κοινωνικῆς ἰσότητος ἐγερει καὶ ἐδῶ τὰς βλαβερὰς συνεπείας του. Ἐκ τούτου προήλθεν ὁ πολλαπλασιασμὸς τῶν καλογῆρων καὶ καλογραιῶν. Ἔνεκα τούτου πολυάριθμα σκάνδαλα διετάραξαν τὴν εἰρήρην τῶν οἰκογενειῶν καὶ ἐμάρασαν τὰ εὐγενέστερα αἰσθήματα τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας, καὶ ἔνεκα τούτου, φίλε μου, αἱ δευτερότοκοι θυγατέρες ἀπεχαιρέτων μέχρι τῶν ἐσχάτων χρόνων τὰς πατρικὰς στέγας, καὶ περιζήτουσαι ἄσυλον κατὰ τῆς πενίας εἰς τὴν ξενιτείαν εἰσέρχοντο ὡς ἐπηρέτιδες εἰς τὰς οἰκίας τῶν Ἀθηνῶν, τῆς Σμύρνης καὶ πρὸ πάντων τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Τὸν διάλογον τοῦτον περίεργον ἄμα καὶ χρησίμον εἰς ἐμὲ τὸν κατὰ πρότον ἐπισκεπτόμενον τὴν Ἀνδρῶν, διέκοψεν ἡ παρουσία τοῦ συνοδευαυτός με φίλου εἰς τὴν πρωΐνην ἐπίσκεψιν. Μετὰ δὲ ἡμισίας ὥρας περίπατον εἰς τὸ παράλιον, ἐπαρήλθομεν περὶ λύχρων ἄφας εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ εἰρηνοδίκου.

(* Επεταὶ συνέχεια.)

Κ. Α. ΠΑΡΜΕΝΙΔΗΣ.

ΔΙΑΦΟΡΑ.

ΟΣΦΡΑΝΤΙΚΗ. Τὰ ἐξῆς ἐρανίζομεθα ἐξ ἐπιστολῆς φίλου κατοικοῦντος μακρὰν τῆς Ελλάδος. «Οὐδεὶς ἀρνεῖται ὅτι ὁ παρὼν αἰὼν εἶναι αἰὼν θαυμάτων· διότι οὐ μόνον ἐτελειοποίησε τὰς ὑπαρχούσας τέχνας καὶ ἐπιστήμας, ἀλλὰ καὶ νέας ἐφευρέσεις προσέθετο εἰς ταύτας. Ἀπορίας δὲ ἄξιον εἶναι πῶς δὲν ἐτελειοποίησε καὶ τὴν ὁσφρῆσιν. Αἱ ὥραιαι καλούμεναι τέχναι σκοπὸν ἔχουσι τὴν τέρψιν τῆς ψυχῆς διὰ τῶν αἰσθητηρίων· ἡ μουσική, φέρ' εἰπεῖν, καὶ ἡ ζωγραφία ἢ ἡ γλυπτική, καθυδύνουσι μὲν τὸ κατ' ἀρχὰς τὴν ἀκοήν καὶ τοὺς ὀφθαλμούς, ἡ ἡδονὴ ὅμως μετοχετεύεται δι' αὐτῶν εἰς τὴν ψυχὴν, διεγείρει ἀναμνήσεις καὶ ἐξάπτει ποικίλλα καὶ ζωηρὰ αἰσθήματα.

» Διὰ τί λοιπὸν δὲν ἐγένετο φροντὶς νὰ κατα-

σταθῶσιν ἐπίσης χρήσιμοι καὶ αἱ ἄλλαι αἰσθήσεις; καὶ μὲν ὡς πρὸς τὴν γεῦσιν ἐγένοντό τινες προσπάθειαι, καὶ ἡζεύρομεν ὅτι ἡ μαγειρική ἐξῆψε προνομίους τινὰς φαντασίας· καὶ ἡ ἀφῆ δὲ αὐτὴ δὲν ἔμεινε πάντῃ παρημελημένη. Ἀλλὰ τίνος ἔνεκα δὲν ἐσκέφθη ποτέ τις καὶ διὰ τὴν μύτιν; Μήπως καὶ αὐτὴ δὲν ἔχει ἐκ φύσεως τὴν ἱκανότητα τοῦ ν' ἀντιλαμβάνεται εὐαρέστων ἢ δυσαρέστων ἐντυπώσεων, καὶ δι' αὐτῶν νὰ ἐξεγείρῃ εἰς τὴν ψυχὴν παντὸς εἶδους αἰσθήματα; Ἡ μύτις, ὄργανον εὐγενές, λεπτόν, εὐερέθιστον, ἀπορρόφα καὶ διακρίνει καὶ τὰς πλέον ἀνεπαισθήτους ὀσμὰς.

» Καὶ ὁμιλῶν περὶ διαρρύθμισεως τῶν κατὰ τὴν μύτιν ἢ περὶ ὁσφραντικῆς, δὲν ἐννοῶ τὴν τέχνην τῶν μυρεψῶν· αὐτὴ εἶναι ὅλως βάναντος, ὡς ἡ τῶν βαφέων ἢ τῶν ὀργανοποιῶν· ἀλλὰ περὶ ἐπιστήμης ἴσης πρὸς τὰς ἄλλας, ἀξίας νὰ συγκαταριθμηθῇ μετὰ τῶν λοιπῶν ἀξιολόγων ἐφευρέσεων τοῦ νοῦς, καὶ ἴδιον σκοπὸν ἔχούσης τὴν τελειοποίησιν τῶν ἀπολαύσεων τῆς ῥινός. Ἰδοὺ ἰδέεω νέκ, γόνιμος καὶ εὐγενής, ἥς τινος ἐγὼ εἶμαι πατήρ, καὶ τὴν ὁποῖαν παρακαλῶ νὰ ὑποβάλῃς εἰς τὴν μετ' ὀλίγον συγκροτηθεσομένην αὐτόσε Ἀκαδημίαν. Ἰδοὺ δὲ ἐν ὀλίγοις πῶς νομίζω ὅτι πρέπει νὰ συσκεφθῶσιν οἱ ὑμέτεροι σοφοὶ περὶ τούτου.

» Νὰ μελετήσωσι τὰς διαφορὰς τῶν ὀσμών, ὅπως ἐμελετήθησαν αἱ διαφοραὶ τῶν ἤχων, καὶ ἀφοῦ γείνη δοκιμὴ τῆς ἐντυπώσεως τὴν ὁποῖαν ἐκάστη ὀσμὴ προξενεῖ εἰς τὸ ὁσφραντικὸν ὄργανον, νὰ ὁρισθῶσιν αὐταὶ κατὰ τάξιν λογικὴν καὶ μεθοδικὴν εἰς τοιοῦτον τρόπον, ὥστε νὰ ἀποτελέσωσι σύστημα ὁμιεν πρὸς ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα θέλγουσι τὴν ὄρασιν καὶ τὴν ἀκοήν ἡμῶν. Καὶ τότε, καθὼς ὅσάκις τελεῖται τις ἐορτὴ συγκροτοῦνται μουσικαὶ συμφωνίαι ἢ παριστάνονται θεάματα, οὕτω νὰ προστεθῇ εἰς τὰς δύο ταύτας τέρφεις καὶ τρίτη ἄλλη, ἡ τῆς ῥινός.

» Πρὸς τοῦτο φρονῶ καὶ ἄλλο τι ἀναγκαῖον· πρῶτον μὲν νὰ συστηθῇ μουσεῖον εἰς τὸ ὁποῖον ν' ἀποτεθῶσι ῥίνες διαφόρου κατασκευῆς καὶ ἐκτάσεως, ἵνα μελετῶσιν ἐπ' αὐτῶν οἱ σοφοὶ οἱ μέλλοντες ν' ἀσχοληθῶσιν εἰς τὴν κατάρτισιν τῆς μυτικῆς ἐπιστήμης· δεύτερον δὲ νὰ προκηρυχθῶσι δημόσιοι διαγωνισμοὶ ἐπὶ ῥινικῶν θεμάτων τὰ ὁποῖα θέλει ὀρίσει ἡ ἀκαδημία, καὶ τρίτον νὰ βραβεύωνται οἱ μᾶλλον εὐδοκίμοῦντες περὶ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν θεμάτων τούτων.

» Ἐκ τῆς νέας ταύτης ἐπιστήμης θέλει προκύβει καὶ ἄλλο καλόν· ὅσάκις φερ' εἰπεῖν εὐρισκόμενοι εἰς ἐσπερινὴν συναναστροφὴν βαρυνόμεθα τὴν μουσικὴν, ἢ τὸν χορὸν, ἢ τὴν ἐπιθεώρησιν τῶν λευκωμάτων, θελομεν ἔχει νέον καὶ εὐχάριστον τρόπον ἀνακουφίσεως τῶν ποδῶν, τῶν ὠτων καὶ τῶν ὀφθαλμῶν διὰ τῶν ἀπολαύσεων τῆς ῥινός.

» Τοιοῦτοι ἐν γένει οἱ λόγοι οἱ ὑποστηρίζοντες τὴν ἰδέαν μου· εἰς τοὺς συγκροτήσαντας δὲ τὴν ὑμετέραν ἀκαδημίαν ἀπόκειται νὰ ἐξετάσωσιν αὐτοὺς καὶ νὰ συναρμολογήσωσι τὸ σύστημα τὸ ὁποῖον προτείνω.